

העשרה¹

תפיסות שהתחרו בתפיסה הלאומית

במאות השנים האחרונות בלטו באירופה שני גורמים עיקריים אשר התחרו בלאומיות:

- ☞ **גורמים דתיים:** האמונה בדת הנוצרית, המדגישה את המשותף לכל המאמינים והרואה בהבדלים האתניים כגורמים חסרי משמעות, עיכבה את תהליך ההתפשטות של התפיסה הלאומית באירופה.
 - ☞ **האידיאולוגיה הקומוניסטית:** האידיאולוגיה הקומוניסטית, שהתפתחה במאה ה-19, הציעה תפיסת עולם שהייתה מנוגדת לתפיסה הלאומית: התפיסה הקומוניסטית שאפה לטשטש את ההבדלים שבין בני האדם, על ידי יצירת שוויון כלכלי ביניהם, ובכך למעשה סתרה את התפיסה הלאומית אשר הדגישה את המאפיינים הייחודיים של הקבוצות האתניות השונות.
- על שתי גישות אלה התווספה, לקראת סוף המאה ה-20, הגישה הפוסט-מודרניסטית. גישה זו מניחה שבעידן של גלובליזציה² אין עוד מקום לבדלנות לאומית.

¹ פרק זה הוא פרק העשרה לספר "הלאומיות המודרנית וראשית הציונות" (יגאל משעול; היי סקול).
² גלובליזציה = תהליך התרחבות הקשרים (בעיקר בתחומי התקשורת, הכלכלה והפוליטיקה) בין כל בני האדם החיים על פני כדור הארץ. המחזיקים בגישה הפוסט מודרניסטית סבורים שתהליכים אלה יוצרים מידה רבה של תלות הדדית ואחידות תרבותית, בין כל בני האדם, עד שהם הופכים את כדור הארץ למעין כפר גלובלי שבו אין עוד היגיון בשמירה על הזהויות הבדלניות הקדומות.